

ANNE BOGART: „TEATRUL A DEVENIT PENTRU MINE UN REFUGIU, UN SANCTUAR“

Ioan Ardelean

DOI 10.46522/CT.2024.01.10

Abstract

*Anne Bogart: "For me, theatre has become a refuge,
a sanctuary"*

An interview with Anne Bogart, American director and pedagogue, renowned not only for her musicals, but also for her viewpoints technique, in accordance with which space and time contribute to the rewriting of dramatic scenes. Having authored the seminal work *A Director Prepares*, Anne Bogart has imbued the dramatic and the artistic with her own form of expression, emphasizing notions such as courage, perseverance and trust.

Keywords:

*theatre, directing, artistic pedagogy,
viewpoints technique, musical*

Ane Bogart este: om de cultură, pedagog și regizoare cunoscută pentru contribuțiile sale semnificative în domeniul teatrului contemporan. S-a născut la 25 septembrie 1951 în Newport, Rhode Island, USA. Ea a avut un impact notabil asupra scenei teatrale prin abordările sale regizorale inovatoare și prin perspectiva sa distinctivă asupra teatrului. Anne Bogart a fost, până în 2023, director artistic la *SITI Company* din New York, companie pe care a fondat-o împreună cu regizorul japonez Tadashi Suzuki în 1992. Din 2023 *SITI Company* și-a închis intenționat porțile. În prezent,

este profesor la Universitatea Columbia New York, unde conduce programul masteratului de regie. Iată câteva spectacole montate cu membrii de la *SITI Company*: *Radio Christmas Carol*, *Falling & Loving*; *The Bacchae*, *Chess Match No. 5*; *Lost in the Stars*; *The Theater is a Blank Page*; *Persians*; *Steel Hammer*; *A Rite*; *Café Variations*; *Trojan Women* (după Euripide); *American Document*; *Antigone*; *Under Construction*; *Freshwater*; *Who Do You Think You Are*; *Radio Macbeth*; *Hotel Cassiopeia*; *Death and the Ploughman*; *La Dispute*; *Score*; *Room*; *War of the Worlds-the Radio Play*; *Cabin Pressure*; *Alice's Adventures*; *Culture of Desire*; *Bob*; *Going, Going, Gone*; *Small Lives/Big Dreams*; *The Medium*; *Hay Fever*; *Private Lives*; *Miss Julie*; și *Orestes*. Cel mai recent spectacol regizat de Anne Bogart, *Existentialism*, va avea premiera în 23 februarie 2024, la La Mama Theatre în New York. A montat și operă. Printre operele recente se numără: *Castelul Prințului Barbă Albastră* de Béla Bartok, *Tristan și Isolda* de Richard Wagner, *Alcina* de George Frideric Händel, *Macbeth* de Giuseppe Verdi, *Norma* de Vincenzo Bellini și *Carmen* de Georges Bizet.

În afară de munca sa regizorală, Anne Bogart este implicată activ în domeniul educației teatrale. A predat la diverse universități din SUA și a publicat cărți precum: *A Director Prepares: Seven Essays on Art and Theatre*, *And Then, You Act: Making Art in an Unpredictable World*, *The Art of Resonance*, *The Viewpoints Book* și *Conversations with Anne, What's the Story*. Scrierile sale reflectă filozofia sa artistică și oferă perspectiva asupra procesului creativ în teatru.

Anne Bogart a primit numeroase premii și recunoașteri pentru contribuțiile sale teatrale, inclusiv multiple nominalizări la premiile *Drama DESK* și *OBIE*. În decembrie 2022, *Fisher Center for the Performing Arts* de la Bard College, New York a prezentat premiera mondială a spectacolului *A Christmas Carol* de Charles Dickens, regizat de Anne Bogart și de laureatul Tony Awards, Darron L. West. *SITI Company* a aniversat 30 de ani de activitate, iar acest spectacol prezentat la *Fisher Center for the Performing Arts* a fost ultima producție din cadrul *Finale Season*. În 1989, Anne Bogart primește primul premiu *OBIE*, pentru spectacolul *No Plays No Poetry*, iar, în 2023, a primit *Premiul OBIE* pentru întreaga carieră.

Ea și-a acceptat distincția în cadrul celei de-a 66-a ceremonii de decernare a premiilor *OBIE* din New York. Lucrările sale sunt apreciate pentru originalitatea și impactul lor asupra teatrului contemporan. Prin munca sa diversificată în regie, educație și contribuții teoretice, Anne Bogart și-a consolidat reputația ca un om de cultură și lider în dezvoltarea și evoluția teatrului contemporan.

Pe Anne Bogart am întâlnit-o pentru prima oară în urmă cu foarte mulți ani. Lucram cu Adrian Roman, unul dintre studenții domniei sale din cadrul masteratului de regie de la Columbia University, la proiectul său de semestru. Atunci, am luat pentru prima oară contactul cu ceea ce înseamnă antrenamentul *viewpoints*. Imediat mi-a încolțit dorința de-a sta de vorbă cu Anne Bogart pentru a-mi satisface câteva curiozități în legătură cu ceea ce înseamnă *viewpoints* și cum poate fi încorporat acest tip de antrenament într-o viziune regizorală. Dar, din păcate, nu am reușit să-mi fac destul curaj și am renunțat. Au mai trecut câțiva ani și am reîntâlnit-o pe Anne Bogart, la un Master Class, la Pace University – New York. Mi-a reîncolțit ideea, dar am ratat și această ocazie. Dorința acestui interviu nu m-a părăsit niciodată și iată că în iarna anului 2024 a sosit acest moment mult așteptat. Aștern aici pe hârtie ceea ce a ieșit după discuția cu omul de cultură, regizorul și pedagogul Anne Bogart.

1. Cum ați descoperit teatrul și ce v-a inspirat să urmați o carieră de regizor și pedagog?

Am descoperit teatrul la vârsta de 15 ani. De atunci, teatrul a devenit pentru mine un refugiu, un sanctuar. A devenit evadarea necesară departe de încercările familiei mele, departe de stresul unei liste de prieteni și colegi care fluctua constant și a contribuit și la eliberarea de natura peripatetică a educației mele în marina militară. Până să descopăr teatrul, am fost îndrăgostită de cai. Am dresat cai tineri, am predat echitație și am participat la concursuri de echitație. Mi-am petrecut

cea mai mare parte a timpului liber în grajduri, curățând grajduri, îngrijind cai și lucrând pentru oricine deținea cai.

Când am început să particip în mod activ la activitățile teatrale ale școlii, de cele mai multe ori am refuzat să fiu pe scenă. Alteori, nu am putut să evit acest lucru. Preferam să fiu în culise sau să umblu pe holurile școlii în căutarea recuzitei. Îmi plăcea să fiu utilă în orice fel la magia care se crea pe scenă și era prezentată publicului. Printre piesele de teatru și musicalurile pe care le-am jucat îmi vin acum în minte următoarele: *Oliver!*, *Mătușa lui Charlie*, *Brigadoon* și *The Lottery*, în mare parte piese standard din programa de liceu. Dar apoi, în mod neașteptat, profesoara mea de franceză Jill Warren a decis să regizeze spectacolul *Cântăreața cheală* de Eugene Ionesco și m-a rugat să fiu asistenta domniei sale. În ceea ce pare a fi un scenariu de genul *Totul despre Eva*, cu zece zile înainte de premieră, doamna Warren s-a îmbolnăvit de gripă și m-a rugat să o înlocuiesc. Restul este, ei bine, istorie. Am devenit regizor. Și nu m-am uitat niciodată înapoi.

2. *Tehnica Viewpoints a reprezentat un aspect semnificativ al activității dumneavoastră. Cum ați dezvoltat această metodă și cum credeți că va influența modul în care actorii și regizorii își abordează meseria?*

În 1979 coregrafa Mary Overlie mi-a prezentat cele șase puncte de vedere ale sale, adică *Six viewpoints*. La acea vreme amândouă predam la *Experimental Theatre Wing (ETW)* de la Universitatea din New York. Inovațiile lui Mary mi s-au părut uluitoare. Ea mi-a deschis ochii asupra naturii discrete a diferitelor elemente care alcătuiesc un spectacol. Ideile ei mi s-au părut radicale și utile și am vrut să le experimentez în propriile mele procese de repetiții și cursuri. Am descoperit în scurt timp că, pornind de la improvizație și folosindu-se de componenta de *timp* și *spațiu* ale lui Mary, actorii care se implicau și lucrau cu elementele *Viewpoints* erau capabili să creeze și să contureze mai rapid scene dramatice. Grupurile de actori s-au unit rapid în ansambluri creative cooperând în moduri pe care nu le mai întâlnisem niciodată. Mary, mereu inovatoare, a încapsulat în cele din urmă cele *Six viewpoints*

în cele șase elemente specifice care constituie ceea ce a ajuns ea să numească *SSTEMS* (*Space, Shape, Time, Emotion, Movement, Story*). Pe măsură ce timpul a trecut, pe măsură ce mi-am urmat propria curiozitate și mi-am asumat și înțeles ideile lui Mary, *punctele de vedere* s-au schimbat și s-au dezvoltat. În cele din urmă, eu și regizoarea Tina Landau am decis să împărtășim descoperirile noastre sub forma unei cărți intitulată *The Viewpoints Book*. Se pare că această carte și antrenamentul *Viewpoints* au devenit interesante pentru mulți alți regizori și actori din întreaga lume.

3. *Ne puteți împărtăși un moment memorabil sau provocator din cariera dumneavoastră care v-a influențat semnificativ abordarea sau filosofia artistică?*

Cel mai mult m-au provocat eșecurile și dezamăgirile care sunt o parte necesară și un ingredient cheie pentru orice avansare în carieră. Am trăit multe dezamăgiri, multe eșecuri. Toate au durut. Aproape întotdeauna sunt jenante. Dar toate devin iradiant de memorabile. Nu am reușit să fiu acceptată la multe școli pe care mi-am dorit mult să le urmez. Nu am reușit să devin regizor de teatru în Germania. Regizor în mijlocul unei culturi teatrale pe care o idolatrizam la acea vreme și din care îmi doream să fac parte. Prima mea piesă de teatru regizată la Berlin a fost atât de proastă, încât publicul a strigat obscenități spre actorii de pe scenă. Nu am reușit să rezist mai mult de un an ca director artistic al *Trinity Repertory Company*. Lista marilor eșecuri poate continua, la care se mai adaugă și eșecurile zilnice. În unele zile, eșuez la repetiții. Sunt jenată în mod repetat și îmi imaginez adesea că actorii din proiectul meu își doresc să aibă un regizor mai profesionist. Ce am învățat din eșec? Dacă aș fi fost acceptată la școlile la care îmi doream să merg, nu aș fi trăit aventurile legate de o mulțime de călătorii, de noi încercări și de participarea în patru programe de licență. Lucrând în Germania, am învățat că nu sunt nemțoaică, ci mai degrabă sunt americană, cu un simț american al spațiului, al umorului, al logicii, al ritmului. Am învățat din eșecul meu din Germania să îmbrățișez faptul că sunt americană, cu toate imperfecțiunile inerente

ale acestei identități. Eșecurile mă fac mai umilă; mă simt frăgezită ca o bucată de carne. Dar ceea ce contează este să fii rezistent în fața eșecului. Să folosești eșecul ca pe un imbold pentru a continua. Pentru a-ți re-orienta strategia. Pentru a continua. Pentru a merge mai departe. Maya Angelou referindu-se la eșec a spus: „S-ar putea să întâmpini multe înfrângeri, dar nu trebuie să te lași învins. De fapt, s-ar putea să fie necesar să te întâlnești cu înfrângerile. Ca să știi cine ești, dacă te poți ridica și dacă poți învăța ceva din ele“.

4. *SITI Company se angajează adesea în colaborări internaționale. Cum contribuie colaborarea între culturi și tradiții teatrale diferite la bogăția procesului artistic?*

După 30 de ani de colaborare, în urmă cu un an, *SITI Company* și-a închis intenționat porțile. Ne-am format cu dorința de a face schimburi interculturale și de a colabora la nivel internațional. Am realizat o mare parte din ceea ce ne-am propus. Pentru mine, singura modalitate de a te recunoaște pe tine însuși este să ai experiențe în afara zonei de confort. În afara țării tale.

5. *În calitate de director artistic la SITI Company cum reușiți să echilibrați viziunea artistică cu aspectele practice ale conducerii unei companii de teatru? Ce provocări și ce recompense vin odată cu acest dublu rol?*

Nu mai sunt directorul artistic la *SITI Company*, deoarece ne-am închis porțile în urmă cu un an. Dar, în cei 30 de ani de existență a *SITI*, am petrecut într-adevăr mult timp și energie pentru a echilibra impulsurile artistice cu aspectele practice ale conducerii unei companii. Întotdeauna au existat probleme care necesitau atenție: strângerea de fonduri, generarea de bugete fezabile, planificarea, elaborarea de strategii, distribuția, gestionarea sentimentelor rănite ale celor care nu au fost distribuiți, preocuparea pentru problemele legate de șomaj, asigurarea de sănătate, întâlniri, întâlniri și iar întâlniri. Provocările au fost atât organizaționale, cât și personale. A avea grijă de colaboratorii unui grup atât de mare; a te asigura

ca toată lumea să înflorească și să crească din punct de vedere artistic, aici incluzându-mă și pe mine, n-a fost ușor.

6. *Cartea dvs. „A Director Prepares“ a devenit o resursă valoroasă pentru regizori. Ați putea aprofunda principiile fundamentale sau sfaturile din carte pe care le considerați esențiale pentru regizorii aspiranți?*

Mesajul cărții este de încurajare. De a ne încuraja pe toți să acționăm în fața incertitudinii. Să acționăm cu curaj, perseverență, încredere. Să nu ne gândim prea mult. Să facem surf pe valurile care apar.

7. *De-a lungul unei ilustre cariere care se întinde pe parcursul a zeci de ani ați modelat în mod semnificativ peisajul comunității teatrale. Reflectând asupra călătoriei dumneavoastră, ce realizări vă umplu de cea mai mare mândrie și la ce ne putem aștepta de la Anne Bogart în viitor?*

Vă mulțumesc că ați scris despre cariera mea că este *ilustră*. Nu este deloc ceea ce simt zi de zi. Încă mă simt ca un începător. Mereu încerc. Mereu o iau de la capăt. Sper să continui să o iau de la capăt în multe proiecte viitoare – atât în teatru, cât și în operă. Dar vă mulțumesc pentru cuvintele frumoase pe care mi le-ați adresat.